

วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

1. ประวัติความเป็นมาและการจัดการศึกษาของวิทยาลัยครูนครราชสีมา¹

ลักษณะที่ตั้ง วิทยาลัยครูนครราชสีมา ปัจจุบันมีเนื้อที่ 163 ไร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 2 ก.ม. ทิศเหนือจดถนนสุรนารายณ์ ทิศใต้จดลำตะคอง ทิศตะวันออกจดวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทิศตะวันตกจดเขตการทางนครราชสีมา

เวลาที่ก่อตั้งและเหตุการณ์สำคัญ

การฝึกหัดครูของจังหวัดนี้ ได้เริ่มเป็นทางการขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2457 ที่โรงเรียนประจำมณฑลนครราชสีมา (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งโรงเรียนราษฎร์ ชื่อ โรงเรียน "ศิริวิทยากร") ในสมัยนั้นการฝึกหัดครูเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในโรงเรียนสามัญ มีไคแยกออกจากหากและเปิดสอนเพียงระดับครูมูลเท่านั้น มีหลักสูตร 1 ปี ผู้ที่จะสมัครเรียนครูต้องมีพื้นฐานความรู้ อย่างต่ำชั้นมัธยมปีที่ 3 เรียนวิชาสามัญเช่นเดียวกับนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 4 และชั้นมัธยมปีที่ 5 แต่ต้องเรียนวิชาครูเพิ่มอีก หลังจากเรียนวิชาสามัญแล้ว เรียกว่านักเรียนฝึกหัดครูมูล ต่อมา พ.ศ. 2466 ทางราชการได้เปิดรับนักเรียนฝึกหัดครูมูล เรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูมูลสถลภรณ์ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลโพธิ์กลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา (ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งโรงเรียนการช่าง ส.ป.จ.) นักเรียนฝึกหัดครูมณฑลที่เคยเรียนรวมกับนักเรียน

¹วิทยาลัยครูนครราชสีมา, คู่มือนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา 2514-2515 (พระนคร : โรงพิมพ์สามมิตร, 2514), 8 - 10.

โรงเรียนประจำมณฑลนั้นจึงเลิกไป และได้มาเรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูมูลกสิกรรม และต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด โรงเรียนฝึกหัดครูกสิกรรมก็เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด เพราะมีนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดประเภทเดียว

พ.ศ. 2481 โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดย้ายไปอยู่ที่โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมที่อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา เพราะโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมย้ายไปเปิดสอนที่ตำบลแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2485 กระทรวงศึกษาธิการเปิดรับนักเรียนฝึกหัดครูมูล จึงเปลี่ยนชื่อโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูโนนสูง นครราชสีมา เพราะว่ามีนักเรียน 2 ประเภท คือ นักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด และนักเรียนฝึกหัดครูมูล ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2490 ทางราชการพิจารณาเห็นว่าโรงเรียนฝึกหัดครูโนนสูงมีอาคารต่าง ๆ ขรุขระทรุดโทรมมากและไม่เหมาะที่จะเป็นสถานฝึกหัดครูต่อไปในอนาคต จึงย้ายโรงเรียนนี้เข้ามาอยู่ที่โรงเรียนสุขานารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นการชั่วคราวก่อน เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูนครราชสีมา และเปิดสอนนักเรียนฝึกหัดครูที่โรงเรียนสุขานารีนี้ตลอดมา จนถึงวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2491 จึงย้ายมาอยู่ที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา อันเป็นที่ตั้งในปัจจุบัน สถานศึกษาแห่งนี้ได้เปิดทำการสอนถึงชั้นฝึกหัดครูประถมตั้งแต่ พ.ศ. 2495 และได้สิ้นสุดการผลิตครูประถมใน พ.ศ. 2500 เพราะเปิดสอนชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2498 ครั้นถึง พ.ศ. 2502 ได้เปิดสอนชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงขึ้นไป จึงได้รับยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูนครราชสีมา จากนั้นกระทรวงศึกษาธิการยังได้โอนกิจการของโรงเรียนการเรือนนครราชสีมาเขามารวมไว้กับวิทยาลัยนี้ เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2502 โดยเห็นว่าการสอนทั้งสองแห่งใดทำการสอนวิชาอย่างเดียวกัน และได้มอบสถานที่โรงเรียนการเรือนเดิมให้แก่โรงเรียนสุขานารีวิทยา เพื่อจัดทำเป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสมต่อไป

พ.ศ. 2513 เริ่มรับนักศึกษาภาคนอกเวลาระดับ ป.กศ. และ พ.ศ. 2515 ระดับ ป.กศ. สูง ดำเนินการรับนักศึกษาภาคนอกเวลาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. 2517 ได้เปิดสอนระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป

จะเห็นว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา มีการขยายการศึกษาและรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น จึงต้องมีอาคารสถานที่ให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ซึ่งมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายในค่านลงทุนสูงขึ้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่า ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา อันได้แก่ ค่าดำเนินการและค่าลงทุนในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้ ว่าจะควรมีค่าใช้จ่ายรายหัวประมาณเท่าไร โดยจะศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2515 ถึง 2518

2. เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา เป็นแนวทางในการวางแผนและจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ใดถูกต้องยิ่งขึ้น จึงมีผู้ทำการวิจัยเรื่องนี้ในระดับการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยจะแบ่งกลุ่มรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อศึกษานี้เป็น 4 ประเภท เพื่อให้เห็นผลการวิจัยของผู้ที่ใดทำการศึกษานี้มาก่อนชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางประกอบกรวิจัย ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา

2.1 ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

2.2 ระดับอาชีวศึกษาและการฝึกหัดครู

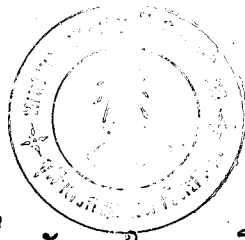
2.3 ระดับอุดมศึกษา

2.4 เปรียบเทียบกันทุกระดับการศึกษา

2.1 ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีผู้ทำการศึกษาดังนี้

พ.ศ. 2507 กระทรวงศึกษาธิการแห่งประเทศไทย² ได้ทำการเปรียบเทียบ

² Ministry of Education, Japan, National Surveys of Educational Expenditures in Japan, 1967, p. 39.

ค่าใช้จ่ายฝ่ายเอกชน และค่าใช้จ่ายฝ่ายรัฐบาลในการผลิตนักเรียนระดับประถมศึกษา
ตอนต้น (Elementary) ประถมศึกษาตอนปลาย (Lower Secondary) และระดับ
มัธยมศึกษา (Upper Secondary Full Time) ผลการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายฝ่าย
เอกชนในโรงเรียนทั้ง 3 ระดับ เป็น 36.3, 46.6 และ 112.6 ดอลลาร์อเมริกันต่อ
คน ในขณะที่ค่าใช้จ่ายรัฐบาลเป็น 121.2, 124.3 และ 164.4 ดอลลาร์อเมริกัน
ต่อคน ตามลำดับ หรือคิดเป็นอัตราส่วนระหว่างค่าใช้จ่ายรัฐบาลและค่าใช้จ่าย
เอกชนในโรงเรียนทั้ง 3 ระดับ ดังนี้คือ ระดับประถมต้น ค่าใช้จ่ายรัฐบาล : ฝ่าย
เอกชน = 3 : 1 ระดับประถมปลาย ค่าใช้จ่ายรัฐบาล : ฝ่ายเอกชน = 3 : 1
และระดับมัธยม ค่าใช้จ่ายรัฐบาล : ฝ่ายเอกชน = 1 : 1

พ.ศ. 2508 อุดม วัชรสฤณี³ ได้ทำการสำรวจค้นหาค่าใช้จ่ายปานกลางในการ
จัดการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาสายวิสามัญในประเทศไทย เพื่อหาค่าใช้จ่ายของนักเรียน
1 คน ในเวลา 1 ปี เป็นเท่าใด โดยสรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายปานกลางของโรงเรียนต่อ
นักเรียน 1 คน ในเวลา 1 ปี ดังนี้คือ โรงเรียนรัฐบาลเสียค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียน
คนละ 274.04 บาท โรงเรียนราษฎร์เสียค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียนคนละ 732.10
บาท เฉลี่ยทั้งหมดทั้งของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับ
นักเรียนคนละ 503.07 บาท ค่าใช้จ่ายของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอดคล้อง
คล่องกันคือ โรงเรียนราษฎร์ใช้จ่ายมากกว่าโรงเรียนรัฐบาล เขตกลางใช้จ่ายสูงที่สุด
รองลงมาเป็นเขตเหนือ เขตใต้ และเขตกึ่งตามลำดับ สำหรับโรงเรียนเตรียมอุดม
ศึกษา ค่าใช้จ่ายสูงมาก โดยเฉลี่ยแล้ว โรงเรียนจะต้องใช้เงินต่อเด็ก 1 คน เป็นเงิน
1,867.64 บาท

³อุดม วัชรสฤณี, "การสำรวจค่าใช้จ่ายปานกลางในการศึกษาในโรงเรียน
มัธยมวิสามัญศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2508) (อัครสำเนา), หน้า 31 - 32.

2.2 ระดับอาชีวศึกษาและการฝึกหัดครู มีการวิจัยดังนี้

พ.ศ. 2513 มานีนวล จันสัญญา⁴ ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายต่อคนของ นักศึกษาทางคานสถำบันการศึกษา ประมาณปีละ 10,165 บาท แยกเป็นค่าดำเนินการ 3,699 บาท ค่าลงทุน (ค่าเสื่อมราคา) 6,466 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายต่อคนคานตัวนัก ศึกษาที่เสียค่าที่พักอาศัยใน 5 ปี การศึกษาประมาณ 37,814, 34,615, 33,475, 44,586, 32,736, 35,306 บาท ในคณะวิชาบริหารธุรกิจ, วิชาช่างโยธา, วิชา ช่างไฟฟ้า, วิชาเทคนิคการเกษตร, วิชาช่างกล และคณะวิชาช่างออกแบบตามลำดับ ในการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายต่อคน คานตัวนักศึกษาทุกคณะวิชา ปรากฏว่า ชั้นปีที่ 1, 2 และ 4 ไม่แตกต่างกัน ชั้นปีที่ 3 และ 5 แตกต่างกันในระดับความมีนัยสำคัญ .05 คือ ค่าใช้จ่ายต่อคนของนักศึกษาในชั้นปีที่ 3 คณะวิชาออกแบบสูงกว่าคณะวิชาอื่น ๆ และชั้น. ปีที่ 5 ค่าใช้จ่ายต่อคนของนักศึกษาคณะวิชาช่างโยธาสูงกว่าคณะวิชาอื่น ๆ

ในปีเดียวกัน อมรา ไตรอุโฆษ⁵ ได้วิจัยเพื่อหาค่ารายหัวในการผลิตครูระดับ ประถมศันัยมัธยมวิชาการศึกษา โดยหาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่สถำบันครูจ่ายเพือนักเรียนครูระดับประถมศันัยมัธยม 1 คน ในเวลา 1 ปี ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครู จำนวน 10 แห่ง ซึ่งแบ่งออกเป็นสถำบันครูภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และพระนครชนบุรี สรุปผลการวิจัยดังนี้

⁴มานีนวล จันสัญญา, "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตนักศึกษาวิทยาลัย เทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ- มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2513) (อัครสำเนา), หน้า 31 - 32.

⁵อมรา ไตรอุโฆษ, เรื่องเดิม, หน้า 3๘.

1. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อนักเรียน 1 คน ในเวลา 1 ปี ของสถาบันฝึกหัดครูทุกภาค เป็นเงิน 2,508.13 บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในค่านำเนิการ 2,066.35 บาท และค่าใช้จ่ายในค่านลงทุน 441.78 บาท

2. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อนักเรียน 1 คน ในเวลา 1 ปี ของสถาบันครูแต่ละภาคปรากฏว่า สถาบันครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าสูงสุด และภาคเหนือมีค่าต่ำสุด

3. สำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ สถาบันครูในพระนครและธนบุรีมีค่าสูงสุด ภาคเหนือมีค่าต่ำสุด ส่วนค่าใช้จ่ายในค่านลงทุนพบว่า สถาบันครูในพระนครและธนบุรีมีค่าต่ำสุดและสถาบันครูในภาคกลางมีค่าสูงสุด

พ.ศ. 2514 อารุช วัฒนสิน⁶ ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี โดยหาค่าใช้จ่ายต่อคนของนักศึกษาทั้งในค่านสถาบันการศึกษาและค่านส่วนตัวนักศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยค่านตัวนักศึกษาในแผนกวิชาต่าง ๆ และระดับชั้นต่าง ๆ โดยแยกนักศึกษาที่เสียค่าที่พักอาศัยและไม่เสียค่าที่พักอาศัย ผลการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายค่านสถาบันการศึกษาใน 5 ปี การศึกษาประมาณ 54,811 บาท แยกเป็นค่านำเนิการ 25,169 บาท และค่านลงทุน (ค่านเสื่อมราคา) 29,742 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนค่านตัวนักศึกษาประมาณ 46,965 บาท สำหรับนักศึกษาที่เสียค่าที่พักอาศัย และ 34,420 บาท สำหรับนักศึกษาที่ไม่เสียค่าที่พักอาศัย โดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ และแผนกวิชาต่าง ๆ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

⁶อารุช วัฒนสิน, "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2514) (อัครสำเนา), หน้า 29 - 30.

พ.ศ. 2515 ปราโมทย์ มากชู⁷ ทำการวิจัยเพื่อหาค่าใช้จ่ายในการผลิตนักเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ โดยหาค่าใช้จ่ายฝ่ายรัฐบาล และค่าใช้จ่ายฝ่ายเอกชน และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายฝ่ายเอกชนต่อนักเรียน 1 คน ตามประเภทของค่าใช้จ่ายและแผนกวิชา ผลการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายฝ่ายรัฐบาลประมาณคนละ 845 บาท แยกเป็นเงินงบประมาณ 373 บาท เงินช่วยเหลือจากองค์การยูนิเซฟ ๗ ประมาณ 203 บาท เงินทุนสมทบของรัฐบาลประมาณ 269 บาท

ค่าวัสดุฝึกที่รัฐบาลไทยควรจ่ายให้แก่ักเรียนประมาณคนละ 355 บาท ค่าใช้จ่ายฝ่ายเอกชนประมาณคนละ 1,554 บาท ค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายฝ่ายรัฐบาลกับค่าใช้จ่ายฝ่ายเอกชนประมาณ 1 : 1.8

2.3 ระบุคุณสมบัติการวิจัยดังนี้

พ.ศ. 2508 บรรจง ทองกุ่ม⁸ ได้ทำการวิจัยค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยปรากฏว่า ใน 4 ปีการศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อคนค่านสถาบันการศึกษา ประมาณ 15,000 บาท แยกเป็นค่าดำเนินการ 13,000 บาท ค่าลงทุน (ค่าเสื่อมราคา) 2,000 บาท ค่าใช้จ่ายต่อคนค่านตัวนิสิตที่เสียค่าที่พักอาศัย 40,000 บาท และนิสิตที่ไม่เสียค่าที่พักอาศัย 24,000 บาท ค่าใช้จ่ายต่อคนของนิสิต ระหว่างค่านสถาบันศึกษากับค่านตัวนักศึกษาเป็นอัตราส่วน 1 : 3 สำหรับนิสิตที่เสียค่าที่พักอาศัย และเป็นอัตราส่วน 1 : 2 สำหรับนิสิตที่ไม่เสียค่าที่พักอาศัย

⁷ปราโมทย์ มากชู, "ค่าใช้จ่ายในการผลิตนักเรียนโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2515) (อัครสำเน).

⁸บรรจง ทองกุ่ม, เรื่องเดิม, หน้า 32.

พ.ศ. 2510 อาร์เค คานา (R.K. Khanna) และ แอนโทนี บอทอมเลย์ (Anthony Bottomley)⁹ ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเบรดฟอร์ด (The University of Bradford) และค่าตอบแทนที่นักศึกษาได้รับหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาเท่านั้น โดยคิดคำนวณจากค่าดำเนินการ ค่าลงทุน และค่าใช้จ่ายด้านตัวนักศึกษา ซึ่งรวมทั้งค่าเสียรายได้ (Earning Forgone) ที่ควรจะได้รับขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาต่อคนตลอดหลักสูตรเป็นดังนี้

คือ

วิศวกรรมเครื่องกล	5,377	ปอนด์	(322,620 บาท)
วิศวกรรมเคมี	4,235	ปอนด์	(254,100 บาท)
วิศวกรรมโยธา	4,188	ปอนด์	(251,280 บาท)
วิศวกรรมไฟฟ้า	4,839	ปอนด์	(290,200 บาท)
ฟิสิกส์	5,205	ปอนด์	(312,300 บาท)
เคมี	5,148	ปอนด์	(308,880 บาท)
เทคโนโลยีการทอ	4,363	ปอนด์	(261,780 บาท)
คณิตศาสตร์	4,721	ปอนด์	(283,260 บาท)
สถิติศาสตร์	3,967	ปอนด์	(238,020 บาท)
ชีววิทยา	5,316	ปอนด์	(318,960 บาท)
เภสัช	4,026	ปอนด์	(241,560 บาท)
เศรษฐศาสตร์	3,278	ปอนด์	(196,680 บาท)
การบริหาร	3,077	ปอนด์	(184,620 บาท)
ภาษา	4,492	ปอนด์	(269,520 บาท)

⁹ R.K. Khanna and Anthony Bottomley, Costs and Returns on Graduates of University of Brad-Ford, 1967.

พ.ศ. 2510¹⁰ คณะทำงานพิจารณาค่าใช้จ่ายต่อคนของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อคำนวณค่าบำรุงการศึกษา ตามมติคณะรัฐมนตรี ในการคำนวณงบประมาณดำเนินการ ไคแกง งบประมาณรวมทั้งหมด ที่คณะได้หักควยงบประมาณหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง (ซึ่งเป็นงบการลงทุน) แล้วหักควยร้อยละ 90 ของงบประมาณหมวดครุภัณฑ์ (ถือว่าครุภัณฑ์เสื่อมราคาประมาณร้อยละ 10 ต่อปี) ค่าใช้จ่ายที่คำนวณได้ ปรากฏดังนี้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีค่าใช้จ่ายคนละ 9,000 บาท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์คนละ 16,000 บาท และมหาวิทยาลัยขอนแก่นคนละ 21,000 บาท

จากรายงานการศึกษา ระหว่างปี 2510 ถึง 2516¹¹ เกี่ยวกับรายจ่ายของรัฐบาลต่อนักศึกษาหนึ่งคน จำแนกตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2510 ถึง 2515 ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁰ แผนกเก็บเอกสาร, สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

¹¹ เอกสารงบประมาณและรายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1 รายจ่ายของรัฐบาลต่อนักศึกษาหนึ่งคน จำแนกตามมหาวิทยาลัย
เฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2510 ถึง 2515 (หน่วยเป็นบาท)

มหาวิทยาลัย	รายจ่ายค่านำเงิน	รายจ่ายค่านลงทุน	รายจ่ายรวม
	งาน ต่อหัว	ต่อหัว	ต่อหัว
เกษตรศาสตร์	8,198.37	6,304.65	14,503.02
ขอนแก่น	15,756.33	24,696.36	40,452.69
จุฬาลงกรณ์	7,090.53	2,350.02	9,440.55
เชียงใหม่	10,400.30	8,709.15	19,109.45
ธรรมศาสตร์	2,006.89	735.81	2,742.70
มหิดล	26,359.31	15,770.30	42,129.61
ศรีนครินทรวิโรฒ	2,314.70	2,016.15	4,375.85
ศิลปากร	9,920.98	10,844.30	20,765.28
สงขลานครินทร์*	17,957.78	71,904.12	89,861.90
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	16,954.07	9,136.85	26,090.92

* เฉพาะตัวเลขรายจ่ายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นตัวเลขเฉลี่ย
ระหว่างปี พ.ศ. 2511 - 2515

พ.ศ. 2517 ชนิท คีลปอนันต์ และ จุฑา ฉัตรคุปต์¹² ได้ทำการสำรวจค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยปรากฏว่า นิสิตใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อการศึกษา โดยเฉลี่ยคนละประมาณ 11,990 บาทต่อปี และเมื่อไม่รวมค่าบำรุงการศึกษาและค่ากิจกรรมนิสิต นิสิตคนหนึ่งใช้จ่ายเฉลี่ยคนละประมาณ 10,890 บาท สำหรับนิสิตที่ไม่เสียค่าที่พัก ค่าใช้จ่ายจะน้อยลง คือ นิสิตชายใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยคนละ 6,822 บาท นิสิตหญิงคนละ 6,427 บาท เมื่อนำค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกันพบว่า นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด คือ 13,255 บาทต่อปี และนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ใช้จ่ายส่วนตัวน้อยที่สุด คือ 10,938 บาทต่อปี นิสิตแพทยศาสตร์ใช้จ่ายเป็นเงินค่าธรรมเนียมการศึกษามากที่สุดประมาณ 1,099 บาท และนิสิตคณะนิติศาสตร์ใช้จ่ายเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด ประมาณ 866 บาท

พ.ศ. 2518 คณทิ สุงสถิตานนท์¹³ ได้สำรวจค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิต จำแนกตามหลักสูตร สถานภาพการทำงาน เพศ ภูมิลำเนาเดิม และสถานภาพสมรส ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ คือ

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิต ประมาณปีละ 12,116.41 บาท นิสิตบัณฑิตหลักสูตรเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต ใช้จ่ายส่วนตัวมากที่สุด และนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ใช้จ่ายส่วนตัวน้อยที่สุด ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรอื่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

¹²ชนิท คีลปอนันต์ และ จุฑา ฉัตรคุปต์, "ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (พระนคร : ฝ่ายวางแผนและพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 45 - 48.

¹³คณทิ สุงสถิตานนท์, "ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2518) (อัครสำนักพิมพ์).

2. นิสิตบัณฑิตที่ทำงานทำไร่จ่ายส่วนตัวสูงกว่านิสิตบัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนิสิตบัณฑิตชาย ไร่จ่ายส่วนตัวสูงกว่านิสิตบัณฑิตหญิง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนผลของปฏิกริยาร่วมระหว่างสถานภาพการทำงานกับเพศ ปรากฏว่านิสิตบัณฑิตชายและหญิงที่ทำงานทำไร่จ่ายส่วนตัวสูงกว่านิสิตบัณฑิตชายและหญิงที่ยังไม่มีงานทำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนิสิตบัณฑิตชายที่ทำงานทำไร่จ่ายสูงกว่านิสิตบัณฑิตหญิงที่ทำงานทำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. นิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร ไร่จ่ายส่วนตัวต่ำกว่านิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4. นิสิตบัณฑิตที่มีครอบครัวแล้วและที่เป็นโสด ไร่จ่ายส่วนตัวไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2.4 การวิเคราะห์ค่าไร่จ่ายเพื่อการศึกษา เปรียบเทียบกันทุกระดับการศึกษา

มาร์ค บลาจ (Mark Blaug)¹⁴ ได้ทำการศึกษาค่าไร่จ่ายเพื่อการศึกษา คำนวณสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 ถึง 2510 ปรากฏว่า ค่าไร่จ่ายต่อคนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา ฝึกหัดครู และอุดมศึกษา ประมาณ 248, 818, 3,253, 3,575 และ 9,233 บาท ตามลำดับ นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่า ค่าไร่จ่ายต่อคนในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเป็น 13 และ 37 เท่าของค่าไร่จ่ายต่อคนในระดับประถมศึกษา

ต่อมา รุ่ง แก้วแดง¹⁵ ได้ทำการศึกษาค่าไร่จ่ายต่อคนคำนวณสถาบันการศึกษา โดยคิดเฉพาะค่าไร่จ่ายหมวดเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าจ้างประจำ ค่าใช้สอย และค่า

¹⁴Mark Blaug, "The State of Educational Planning in Thailand," A Report To N.E.C., October 31, 1968, p. 7.

¹⁵รุ่ง แก้วแดง, "การลงทุนเพื่อการศึกษาของประเทศไทย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ, (มีนาคม, 2513), 60.

วัสดุ ผลปรากฏว่า ในปีการศึกษา 2509, 2510 และ 2511 ค่าใช้จ่ายต่อคนเป็นดังนี้

ระดับประถมศึกษา ประมาณ 299.9, 312.2, 405.2 บาท

ระดับมัธยมศึกษา ประมาณ 2,401.8, 2,581.8, 3,055.4 บาท

ระดับฝึกหัดครู ประมาณ 2,863.8, 2,612.03, 2,934.7 บาท

และระดับอุดมศึกษา ประมาณ 4,557.9, 6,569.1, 7,593.1 บาทตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายต่อคนในระดับประถมศึกษาต่ำสุด แต่ค่าใช้จ่ายในระดับ

อุดมศึกษาสูงสุด

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของรัฐบาลต่อนักเรียน นักศึกษา หนึ่ง
คน โดยเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2510 ถึง 2515¹⁶ ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายจ่ายของรัฐบาลต่อนักเรียน นักศึกษาหนึ่งคน เฉลี่ยระหว่างปี

พ.ศ. 2510 ถึง 2515 (หน่วยเป็นบาท)

ระดับและประเภทของการศึกษา	รายจ่ายต่อหัว
ประถมศึกษา	471
กระทรวงศึกษาธิการ	871
เทศบาล	899
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	425
มัธยมศึกษา	1,604
อาชีวศึกษา	3,489
ฝึกหัดครู	4,379
อุดมศึกษา*	13,019

* ตัวเลขของระดับอุดมศึกษารอบคูลเฉพาะสถาบันอุดมศึกษา 10 สถาบัน คือ
เกษตรศาสตร์ ขอนแก่น จุฬาฯ เชียงใหม่ ธรรมศาสตร์ มหิดล วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ศิลปากร สงขลานครินทร์ และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

¹⁶ สำนักงบประมาณ และสำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

จากรายงานขององค์การยูเนสโก (UNESCO)¹⁷ ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อคน
 ของนักเรียนในประเทศเอเชีย ปรากฏว่า ในระดับประถมศึกษาประเทศสิงคโปร์ มีค่า
 ใช้จ่ายต่อคนสูงสุด คือ 1,245 บาท และประเทศอินเดียมีค่าใช้จ่ายต่อคนต่ำสุด คือ คน
 ละ 135 บาท ส่วนประเทศไทยอยู่ในอันดับ 5 คือ 270 บาท

ในระดับมัธยมศึกษา ประเทศกัมพูชาสูงสุด คือ คนละ 2,303.25 บาท
 ประเทศอินเดียต่ำสุด คือ คนละ 269.75 บาท และประเทศไทยอยู่ในอันดับ 5 คือ
 ประมาณคนละ 1,245 บาท

สำหรับระดับอุดมศึกษา ประเทศมาเลเซีย มีค่าใช้จ่ายต่อคนสูงสุด คือ คนละ
 23,779.50 บาท ปากีสถานต่ำสุด คือ คนละ 1,224.25 บาท และประเทศไทยอยู่
 อันดับที่ 4 คือ คนละ 4,814 บาท

จากเอกสารและรายงานการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับ
 ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทุกระดับการศึกษา ทั้งในประเทศและต่าง
 ประเทศ แต่สำหรับการศึกษาค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของระดับการฝึกหัดครูนั้น มีการศึกษา
 ค่อนข้างน้อย การวิจัยเรื่องนี้ จึงเป็นการขยายการศึกษาในระดับนี้ให้กว้างขวางขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁷ UNESCO Regional Office For Education in Asia Bangkok,
Progress of Educational in The Asia Region a Statistical Review,
 Bangkok, 1969, p. 49.